

Yttrande

2020-04-30

dnr Fi2021/00299

Finansdepartementet

10333 Stockholm

Av Anders Darenius m.fl

Betänkandet

Hästnäringens finansiering på den omreglerade spelmarknaden SOU 2020:64

Sammanfattning

Först några klarlägganden:

1. Begreppet hästnäring är en missvisande benämning på en samhällssektor som till 80% består av konsumenter.
2. Intresset för hästar är en folkrörelse.
3. Utan hästägande finns inga hästar och därmed vare sig hästhållning eller hästnäring
4. Stiftelsen HNS är ett särintresse med demokratiskt underskott vars syfte är att främja hästhållningen – inte hästnäringen

Sedan ett konstaterande:

Utredaren har förtjänstfullt undvikit att hamna i näringsfallgropen genom att separera frågan om finansiering av trav-och galoppsporten från frågan om finansieringen av stiftelsen HNS.

Därefter ett utlåtande:

JA – med en reservation: Utredarens uppfattning understöds, dvs. att trav-och galoppsportens finansiering är löst genom ATG-modellen. En reservation om modellens hållbarhet är dock berättigad dels därför att insatsvarornas, dvs hästhållningens, skattemässiga ställning är oklar, dels för att travsporten f.n. brottas med interna konflikter. En klyvning av travsporten ligger i farans riktning.

JA - med ett förbehåll: Utredarens förslag tillstyrks, dvs. att stiftelsen HNS´ finansiering skall utredas vidare men med det skarpa förbehållet att utredningen bör utföras inom ramen för en större översyn av hästsektorns organisation och hästhållningens skattemässiga status.

Slutligen en önskan:

att HNS-frågan överförs till en ny och bred hästutredning.

Allmänna synpunkter

HNS gynnar inte hästhållningen

Som utredaren konstaterat är hästägarna till 80% amatörer och den som vill främja hästhållningen i landet borde därmed väsentligen fokusera på hästägandet och anlägga ett konsumentperspektiv. Det har inte HNS gjort.

Ordet näring förknippas med företagarsidan – någon tjänar pengar på att sälja något till någon. Genom att klumpa ihop hästägare, hästhållare och hästföretagare med ridskoletjeier, medryttare och kulturälskare och kalla detta för näring har man åstadkommit en anomali där producentintresset gör anspråk på att företräda konsumentintresset.

Det är en gåta att riksdag och regering anammat detta synsätt och inte bara medverkat till HNS-konstruktionen utan också att man tror att en endimensionell struktur kan representera ett så mångfacetterat intresse som hästintresset. Det är inte bara historielöst och okunnigt utan motverkar dessutom både hästars och människors välbefinnande.

Om politiken nu drar sig tillbaka från ansvaret över hästsektorn så uppstår ett vakuum som raskt kommer att fyllas av starka särintressen och att allmänintresset får ge vika. Hästsektorn är helt enkelt inte organiserat för en sådan situation.

HNS agerar kontraproduktivt

HNS har ägnat en del av sina resurser till att stärka sitt varumärke som företrädare för hästsektorn genom att visa på hästens samhällsekonomiska betydelse. Man har t.ex. finansierat en studie som använder hästägandets kostnader som mått på denna betydelse. Med ett sådant mått blir varje hästägarfördyrande åtgärd ett uttryck för framgång medan hästägarförbilligande åtgärder blir tillbakagång. Minus för hästägandet blir plus i kanten för HNS.

De pengar som finansierar HNS verksamhet kommer från ATG, tas från prisedlen och fördyrar därmed travets hästägande. HNS arbets sätt är därför inte bara kontraproduktivt utan det understödjer också motsättningarna mellan de olika hästägarkollektiven samt förhindrar ras- och sportövergripande initiativ med lösningar som förbilligar hästägandet generellt.

Ett exempel: Vi har idag teknik som rätt implementerad och organiserad skulle kunna sänka hästuppfödarnas kostnader med 300 MSEK. Den tekniken har HNS valt att inte intressera sig för.

Riksanläggningarna är ett annat exempel som hanteras illa där man tex på Flyinge fått sälja av merparten av sina tillgångar som mark och byggnader för att finansiera driften.

HNS behöver finnas men måste förändras

Utan hästägare finns ingen hästhållning. Hästägandet har gemensamma behov men dessa kan inte lösas kostnadseffektivt genom att varje sport eller avelsriktning bygger egna sär lösningar. HNS behövs därför men måste förändras i grunden.

Slutsats: *Det behövs en radikal organisatorisk nyordning för att långsiktigt och hållbart råda bot på de observerade såväl som de dolda problemen inom denna samhällssektor. Samma slutsats framförde Stoägarföreningen Sverige i sina remissvar på [landsbygdsutredningen](#) och [spellicensutredningen](#)¹.*

Anders Darenius, leg vet f.d ridinstruktör och banveterinär
Kenneth Dolk, hästägare ordf. valberedningen Stockholms Travsällskap
Ingela Eklund, ekonom och hingsthållare

¹ Fi2017/01644/OU : [remiss](#) sid 454: Sammanfattning: Vi tillstyrker utredningsförslaget utom på en enda punkt - två slags licenser skall finnas varav den ena avser spel på levande hästar och den andra övrigt spel. Ett lagförslag bifogas. Vi anser att utredaren fullföljt sitt uppdrag på ett utomordentligt sätt men finner att hans förslag riskerar att motverka det spelpolitiska målet att värna föreningslivet och den breda hästsporten och att lagförslaget därför måste kompletteras med en översyn av hästsektorns organisation.

Hanna Elgåker, agr dr

Ulla Ekström von Essen, docent i idéhistoria, ledamot i ridsportens Hästvelfärdsråd

Anders Eriksson, hästutbildare

Rolf Hedquist prof em Umeå Universitet, f.d kavalleriofficer

Helena Håkansson, agronom och ryttare

Åsa Linnér, Ridskolechef och ägare Hästturistföretag.

Nils Munck uppfödare, f.d landslagsryttare och f.d. ordf. Stoägarföreningen Sverige

Joakim Ryrstedt Head of Program Office på Alfa Laval

Ewa Strand, läkare, hästägare fd,uppfödare

Carina Sundström, ridinstruktör, ordf. Equiethics

Diana Svensk, uppfödare, f.d. ordf. avelsföreningen Ädla Hästen Skaraborg

Kenth Wasserman, hästföretagare

Marianne Wittbom, f.d vd Flyinge AB